

KECSKEMÉTI LAPOK.

VEGYESTARTALMÚ HETILAP.

Előfizetési díj:

Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr.,
negyedévre 1 frt. 50 kr.

Az előfizetés az év folytán minden hónapban
megkezdhető.

Megjelen hetenként egyszer,
VASÁRNAP.

Az előfizetési pénzek,
úgy a hirdetések is „Tóth László könyvnyom-
dójának” czimzandók.

Szerkesztő- és kiadó-hivatal:

BUDAI-NAGY-ÚTCZA 184. SZÁM.

E lap úgy szellemi, mint anyagi részét illető
minden küldemény a szerkesztő- és kiadó-
hivatalhoz intézendő.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor egyszeri hirdetésnél 5 kr.,
többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel ár-
leengedés adatik.

Bélyegdíj minden beigtatásért 30 kr.

A Kecskeméti tervezett bortermelő-társulatról.

„A kecskeméti vidéki bortermelők részvénytársulata” czimmel Kecskemét város és vidéke részére tervbevett bortermelői társulat eszméje ez idő szerént élénk megbeszélés tárgyát képezvén, az erre vonatkozó javaslatnak helyi lapjainkban történt közlése után czélszerű lenne, hogy e fontos ügyben az érdekeltek közül minél többen nyilvánítanak véleményüket, ennek különböző oldalait a közönség előtt fejtegetvén.

Midőn ez alkalommal első sorban bátorodunk hozzá szólni e valóban fontos, helyi életünket igen közelről érintő kérdéshez, előre bocsátjuk, miszerint az itteni szőlő-ipar régi állásáról ismerettel nem bírván, úgy a mint most látjuk a szőlő- és pincze-gazdaság állapotát a jelen viszonyokból ítélve szoltunk a tárgyhoz; ezt főleg a mostani mezőgazdasági körülményekhez képest vévén vizsgálat alá.

A szőlőművelés ez idő szerént városunkban nagy szorgalommal üzött népipar; foglalkoznak vele gazdák és mesteremberek egyaránt; valósággal egyik ágává lett a mezőgazdaságnak, és egyszersmind kiegészítője, amennyiben a gyümölcsstermeléssel párosítva gyakoroltatván, az év különböző részében jövedelmez, az időnkénti házi szükségek fedezésére mintegy alapot képez.

Tudja mindenki, hogy itt a mostani gazdálkodás többé nem az, a mi a régi volt; jelenleg sokat nélkülözünk a mezei ipar mellékági jövedelem forrásai közül, melyekre az előtt biztosan számított a gazda; most a heverő jószágértartás megapadt; gőbolytartás nincs; a juhgazdaság évenként alább száll, már alig néhány gazdánál találhatók; a kisebb gazda téli fuvarozási keresete, a mivel jószágát kitartotta, sőt egy kis ruházatra valót is rakott belőle félre, elmult sok más jövedelem- és keresetággal együtt, a nélkül, hogy helyükbe mások támadtak volna; ennél fogva a mi közönséges gazdálkodásunk ez idő szerint magára a gabonatermesztésre szorított le; a helyes vetés-forgás követelményeit teljesen ignoráló üzemmél, ennél fogva csekély átlagos termési sikerrel.

Ez a nálunk divatozó közönséges népgazdálkodás, a szorosán vett földművelés, helyesebben szólva gabona termesztési ipar, a mi a nagy közönség tulajdonképi életmódját képezi, nemcsak hogy kellő arányban nincsen a rendszerént megkivántató mezőgazdasági mellék-iparágakkal, a mint voltaképen kellene állani, hogy az egyiknek kedvezőtlen sikere esetében a másikkal lehessen bizni és időnként való jövedelmet várni, sőt naponként inkább inkább elszigetelve majdnem minden segédforrás nélkül — úgy szólva egyedül áll, s így a pusztán egyre számító gazda, a legalsó fokra alá nyomott gabona árak mellett, még ha közép termése van is, miből fizeti a rendkívül magas adót, és pedig előre,

évnegyedek szerént? hogyan bírja meg a drága eseléd tartást, napszámot, munkabért? miből tartsa el a családját? mindezen kérdésekre nem lehet más mint a legkésőbb bejövő felelet!

Kényszerítve van tehát a szükség által az itteni még középsorsú gazda is a szőlőipart gazdálkodási körébe bevonni, hogy mellékágait gyarapítsa foglalkozási csekély kiterjedésének.

De egyszersmind utalva is van erre az által, hogy az itt legelő név alatt ismert roppant területeket elborító homok-buczkákat gyümölcsös- és szőlőkerteknek átalakítván, a haszontalan talajt szorgalmával értékes tőkevagyonná tegye; és azt el kell ismerni, hogy ebben népünknek nagy érdeme is van!

Azt hiszem, ezek mellett felesleges dolog itt bővebben kiterjeszkedni a szőlőipar vidéküNKÖNI fontosságának bizonyítására.

A népszorgalom fényes eredményei, üditő gyümölcsös- és szőlőkertek nemcsak az érintett gazdasági szempontból, hanem városunk közvagyonosodása érdekében is mindnyájunk közös pártolására érdemesek!

Miként a gyümölcsünkkel kivittuk a külföld elismerését s bizodalmit, ha szőlőtermesztményeinkkel értelmesen bánni tudunk, ezzel sem maradunk hátrább!

Ezeknél fogva minden esetre fentartandó vidéküNKÖN a szőlő-ipar; és ha már a mi sajátos helyzetünket nem ismerő felsőbb-ségünk, kormányunk, nem találja károsnak ránk bocsátani a vízből gyártott bort, hogy általa leverve legyen szőlő-iparunk is, mint a vízből készített pálinkával tönkretétetett szesz-iparunk, addig eszméljünk fel a szőlőipar érdekében valamit tenni míg ideje van; mert a mint megszokta az erkölcs- és egészségrontó viz-pálinkát a fogyasztók kevéssé válogató serege, úgy meg fogja szokni a vízből gyártott bort is, s azután eltehetjük bortermelésünket, kivághatjuk szőlőinket, megszűnik az oly hasznos gazdasági iparág, élelemkereset s életmód, semmivé lesz hitelalapunknak egyik lényeges része, azon roppant közzgazdasági tőke, a mit a népszorgalom dicsőség oszlopai, az érdemé varázsolt gyümölcsös- és szőlőkertek képviselnek; s hogy ez mily káros hatással lesz közvagyonosodásunkra, mezőgazdaságunkra, általános jóllétünkre, azt egyelőre alig lehet elképzelni.

Fentartandó továbbá a szőlőipar, sőt emelendő az erőmegfeszítés mindazon eszközeivel, miket előállithatunk közhatósági testületi, vagy társulási pártfogás és segítyezések útján, — mert ez dúsan kifizeti magát mind anyagilag, mind főként erkölcsileg.

Erkölszi hasznai a munkásságra buzdításban, és a szorgalom útján elérhető jóllét élvezésében kiszámíthatlanok!

Erkölszi haszon már maga e társulás is a közhasznú szőlő-ipar emelésére; mely egyszersmind föllépés a vízből gyártott s

magában erkölszi súlyedést rejtő hamis bornak közforgalomba hozása ellen.

Előttünk áll már a rémitő kép, midőn a potomárért minden zugboltban feltalált bódító viz-pálinkától trágár dalt énekelve, s minden szeméremérzést levetkőzve sárban fetrengeni látjuk embertársainkat, — látja a rendőr is, és el nem takarítja az útból, vagyis szemet huny rá, nem látja meg, gondolván az erkölsztelenségnek is szabdalma van, nincs eltiltva a bódító szer kimerése; a kereskedőnek is élni kell, a ki megfizette a mérésjogért a díjat, tehát bánatlanul támadta meg a közerkölsziséget, és jogosan fetreng a sárban az erkölszi mérget áruló boltba betévedt martalék; s ha már a gyártott pálinkától is annyi fetrengő van: mennyi lehet majd, ha a még olesőbb, gyártott bornak is szabad üzlet nyitattik. ez ellen társulnunk kell minden téren, okvetetlen!

Anyagi hasznai a bortermelői társulat alakításának minden esetre azon arányban növekednek, a mily arányban emelni bírjuk szőlőtermelésünk becsét, értékét, mennyiségi és minőségi tekintetben; nagy haszon lesz magában az is, ha a mostani bizalmatlan, hitelvesztett szerencsétlen állapotból kisegithetjük szőlőiparunkat; nagy haszon lesz, ha talajunkhoz jónak bizonyulandó, kitűnő zamatos és sok bort adó — kiviteli elárúsításra és bornak is egyaránt használható — minél több új szőlő-fajokat hozunk be szőlőkertjeinkbe, és a mi legfőbb a szüretre, azután pedig a borkezelésre, más jeles borvidékek példája szerént, nagy gondot fordítunk. Be kell azt ismernünk, miszerént egyesek erejét felülmulja az a munka, hogy a mostani borállapotot a kereskedési közhittel azon fokára emelje, mikép piacot találjunk s kelendőséget nyerjünk borainknak.

Társulási úton, szigorú pontosság, megbízhatóság, egy szóval hitelszerzéssel magunknak kell kezünkbe venni a borral való kereskedést.

A mai kedvezőtlen helyzettel csak társulatok küzdhetnek meg sikeresen; egyesek erre nálunk nem képesek.

Magára a szőlő-iparnál megkivántató szorgalomra, a szőlő megmunkálására nem szükség a mi népünket buzdítani; mert itt részint a munkásság iránti hajlam, részint a szőlő-ipar hasznosságától szerzett tapasztalat annyira fokozta a buzgó szorgalmat, hogy a város népe a gyümölcs- és szőlőipar terén mintaképpül állitható fel; csak az a fájdalmas, hogy éppen arra, a mi a szőlő-ipar koronája, a szüretre, s ezután a borkezelésre, semmi figyelmet sem fordít; a szüretnek elveti a gondját, ha lehet egy nap; az erjesztéssel pedig mit sem törődik; holott a legjobb boranyagok is, helytelen szüreteléssel és rossz borkezeléssel, teljesen elronthatók.

Ellenben gondos megválasztásával a boranyagnak, jó szüretelési helyiségek, — bor-

erjesztő kamarák. — és eszközök rendszeres alkalmazásával s tiszta kezeléssel a silányabb termés leve is értékes borrá készíthető.

Tanulnunk kell tehát e részben azon bortermelő társulatok példáján, melyeknél ekként járnak el; a szőlőt súlyszerént vásárolják össze, maguk kezelik s boruk olyan keresettségnek örvend, hogy más nem versenyezhet velük.

Igy majd lehet előállítani vidékünkön is jó borokat s az ilyen boroknak könnyű lesz piacot szerezni; egyszersmind ilyen módon a szőlő-ipar legnagyobb ellenségével, a vízből gyártott hamisbornak kereskedésbe való betolakodásával is képesek leszünk győzelmesen szembeszállni.

Ily czélből pártolni a tervben levő bortermelő-társulatot úgy a közhatóságoknak, testületeknek, gazdasági-, ipar- és közmívelődési társulatoknak, mint az egyes polgároknak hazafiúi szent kötelességük!

Csilléry Benő.

Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegyei tankerület népiskolai tanügyi állapotának összesített kimutatása az 1877/8-ik iskolai évre.

(Folytatás.)

III. Iskolába járók vallás és nyelv szerint.

A) Vallás szerint.

Iskolába jár: róm. kath. 43,175, görög keleti 382, görög kath. 2, helv. hitv. 18,878, ágost. hitv. 5891, mózes vall. 2844, nazarénus 65, összesen: 71,237.

B) Nyelv szerint.

Magyar 52,885, német 11,983, tót 5407; szerb 382, horvát 580; összesen: 71,237.

IV. Az iskolába járók állapotának kimutatása.

Télen-nyáron feljárt iskolába 50,170, tehát az iskolába járók 70.43 %-a; csak télen járt fel iskolába 21,067, tehát az iskolába járók 29.57 %-a.

Tanulókönyve volt 66,474-nek, tehát az iskolába járók 93.32 %-ának, tanulókönyve nem volt 4763-nak, tehát az iskolába járók 6.68 %-ának.

Az elemi iskolát elhagyta 8563, tehát az iskolába járók 15.35 %-a. Ezek közül jól tudott olvasni 906, tehát az iskolát elhagyók 10.56 %-a, jól tudott olvasni, írni 7667, tehát az iskolát elhagyók 89.44 %-a.

A mulasztások összes száma 42558. Mulasztásért büntetve volt 1421. Fölmentetett 41137.

A mulasztások ellenőrzése mindez ideig a legnagyobb mértékben el volt hanyagolva, az iskola-mulasztás ellenőrzéséért felelős községi elöljáróság úgy szólván mit sem törődve az iskolaszékek által kimutatott mulasztásokkal, — a büntetés egyáltalában kegyes megintésekben áll, — de hogyis ne, mikor a főváros közvetlen közelében Rákos-Palotán is, bíró uram a helyett hogy hivatalos kötelességét lelkiismeretesen teljesítene, a büntetés végrehajtása végett vele közölt ismételt és okadatolatlanul mulasztók névjegyzékét helyén valónak látja hivatalos iratában „mulasztási sajtólistának“ nevezni, s a bírói kötelességére figyelmeztető tanfelügyelőnek fitymáló modorban válaszolni; — azon sürgetésre pedig, hogy egy házmaster által szervezett zugiskolával szemközt erélyesen járjon el, a sürgetés daczára kerülgető utakon adni feleletet, — hogyis ne, mikor a főváros közvetlen közelében Kis-Tétényben éveken keresztül oly bíró működik, ki saját nevének leírásán kívül sem írni, sem olvasni nem tud, s ugyanezen bíró egyszersmind pénztárnok is, templomatya is, és isten tudja még mi mindenféle számadó, ki ezeken felül még az iskolai pénzeket is kezeli, illetőleg kezelte, ki az állam által épített iskolát éveken keresztül a legrendetlenebb állapotban tartotta, azt tűzvész ellen nemcsak hogy nem biztosította, de sőt annak padlását lemázolatlanul hagyván, az egész épületet csaknem szándékosan teljes leégésnek tette ki, — hogyis ne, mikor a főváros közvetlen közelében Kis-Pesten a számadást vezető könyvek vakarva, tépve, hamisítva vannak, az iskolai pénzek pedig elfecsérelve. — Ilyen elöljáróktól aztán hogyan lehessen várni azt, hogy községének iskolai ügyeit — mely pedig a község jóllétének alapföltétele — szívből lélekből emelni igyekezzenek. Boldogító tudat azonban, hogy ily szomorú jelenségek mindinkább kihalóban vannak, mert a legtöbb esetben immár komoly ügynek veszik az elöljáróságok az iskola ügyét, és ezen nemeslelkűeknek községük iránti hűsége, buzgó törekvése nem is marad eredménytelenül, és annak minden bizonnyal nagy befolyása van az ez évben mutató haladásra.

(Folytatása következik.)

Levelek Franciaország fővárosából.

Páris, 1879. február 9-én

Kedves Druzám! *)

Értesültem, hogy a párisi politikai események vázlatát várja tőlem. Ezt én önnek röviden személyes véleményemmel adom, de híven esetleges küldöm. Tekintse e pár sorokat inkább történelmi kis töredékeknek, mint politikai cikkeknek.

Múlt hó 28-án a miniszter-tanácsgyűlés összeült Mac-Mahon herceg elnöke alatt, melyben elnök úr többneműi rendeletekbe, — melyek törvényszéki változásokat és vallásügyeket érdekeltek, — szónéklül beleegyezett, de midőn a miniszterium a főhadiparancsnokok változtatására vonatkozó rendeletet terjeszté eleibe aláírás végett, ezt tőle röviden és erélyesen megtagadta s hevesen távozott a tanácssteremből. Ennek következtében a tanácsgyűlésnek természetesen föl kelle oszlania.

Ez volna kezdete azon eseményeknek, melyek hivatva vannak Franciaország jövőjének más irányt adni.

Következő napokban nevezetesen 29. és 30-án a miniszterek több ízben ültek nélküle össze, — Dufaure miniszterelnök úr lakásán is tanácskoztak, — és elhatározták, hogy Mac-Mahon herceget kényszeríteni kell e változások elfogadására, ellenkező esetben vagy ő vagy a miniszterek adják be lemondásukat. Megjegyzendő, hogy Mac-Mahon herceg már azelőtt fenyegetődött lemondásával, ha a miniszterek ezen követelésöktől el nem állnának.

A miniszterek e határozatát Dufaure m.-elnök és Gresley tábornok (hadügyminiszter) a herceg ellenében erélyesen támogatták. Végre Dufaure úr személyesen közölvén Mac-Mahon herceggel a minisztertanács végleges határozatát, ez neki lemondását azonnal átadta.

Ugyanez nap január 30. délután 3 órakor Dufaure úr fölolvasta a felsőházban (chambre du Sénat) Mac-Mahon herceg francia köztársaság elnöke lemondását, melyet ott minden zaj nélkül, igen komolyan sőt közönyösen s hidegen fogadtak.

Martel úr a felsőház elnöke fölolvastván a constitutio szabályai 7-ik cikkét, — melynek következtében „mihelyest az elnöki szék megürül azonnal gyűljenek össze a senatorok és képviselők az új elnök rögtöni megválasztására“ — fölkerítte a senatorokat, csatlakozzának a képviselőkhez ez utóbbiak termében 4 1/2 órakor nemzetgyűlést képzendők (assemblée nationale).

A nemzetgyűlés 4 1/2-or össze is ült Martel úr elnöke alatt és azonnal megkezdődött a szavazás legnagyobb rendben és minden zaj nélkül mindaddig, míg Dufaure miniszterelnökre nem került a sor, de midőn ő előlépett s beadta szavazatjegyét, a gyűlés nagyrésze hosszú és lelkesült tapssal fogadta őt, mert ezen eredmény legnagyobb részét neki tulajdonítják.

Elnök Martel úr 7 1/2-kor a szavazást befejeztnek nyilvánítván, a következő eredményt közölte:

„Grévy Gyula úr 563 szavazatot nyert, Chanzy tábornok 99-et, Gambetta 5-öt, Galifet tábornok 1-et, Ladmirault tábornok 1-et, és d'Aumale herceg 1-et, melynek következtében“ folytatá Martel úr, „kikiáltom Grévy Gyula urat a köztársaság elnökének hét évre.“

E szavakat hatszáz kebelből szakadt hosszú és hatalmas üdvkiáltás „Éljen Grévy“ „Éljen a köztársaság“ fogadta.

Néhány jobboldali, — kik közt Cunes d'Ornano, — fölkeltek, daczos, fenyegető arcczal tekintve a közép és baloldalra, mire ezek ismét fölállottak s viszont amazokra szegezve szemeket egy harmadik harsány „Éljen a köztársaság“ gal feleltek.

A gyűlés bevezetével minden miniszter Dufaure úrral élükön az új elnökhöz közeledett őt üdvözölni és átadni neki ünnepelesen a szavazat eredményét. Dufaure úr teljes meglepődését és nagy örömét nyilvánítá ezen eredményért, hozzátévé, hogy az egyenes élete s tántorithatatlan becsületességének jutalma.

Mig ezek Versaillesban történtek, addig Páris talpon volt és izgatott kebelrel ugyan, de bizalommal és nagy rend föntartása mellett várta óráról-óra, percről-percre az eseményeket.

Mindenütt a hol csak biztos hírt lehetett kapni, zsúfolva volt a nép, vaspályánál, sürgönyhivatalnál, a számtalan hírlapok igazgatóságai előtt stb. oly roppant volt a tömeg, hogy keresztül hatni lehetetlen volt.

A hírlapok alig kerültek ki sajtó alul, már-már mohón el voltak ragadva s belőlök csakis a nagyon szemes kaphatott. Pedig mily roppant mennyiségű hírlap jelent meg ezen este!!! Erről csak az amerikaiaknak lehet fogalmuk. Csak egyedül a „La France“ hírlap 201,000 példányt bocsátott ki.

Mikor aztán a végeredmény híre megérkezett, lehetett látni minden felé végtelen meglepődést és örömet.

Minden nyilvános helyeken, milyen bor- és sör-

csarnokok, kávé- és étház stb. mely ezen este rendkívül telve volt, csakis a „szerencsés eredményről“ lehetett beszélni, hallani. Mindenfelé ilyen forma társalgási töredékeket lehet hallani: „No hát, végre is csak győztünk“, „Most már csakugyan köztársaságban vagyunk, de nem a tréfa-köztársaságban, hanem a komolyban“, „Hála az égnek megértük a köztársaságot, de az igazit.“ „No most már csak a köztársasági köztársaságban vagyunk“ stb.

Gambetta képviselőház elnökének megválasztását (Grévy úr helyett) Páris nagy meglepődéssel fogadta. Őt itt nagyon szeretik s nagy mértékben bírja a közbizalmat köztársasági érdekeket illetőleg, nagy embernek tartják, egy szóval ő a nép embere.

A mi az új elnököt illeti, róla egyhangúlag csak dicséretet lehet hallani. Nagy politikusnak mondják, tántorithatatlan volt szakadatlanul elveihez, egyenes utat követett mindig, becsületessége világhírű. A nép nagy reményeket helyez benne, s tőle a nemzet jövő boldogságára sokat várnak.

Mac-Mahon herceg egyáltalában sohasem részesült közszeretben, de főleg ez utóbbi időkben épen nem bírta a nép szeretetét. Lemondását nagyon várták és örömmel fogadták. Mióta lemondott, egy szót sem lehet róla hallani, úgy elenyészett, mintha csak nem is létezett volna. Nem így volt ám Thiers lemondása után, kit a nép még halála után is szívében hordoz.

De bizony már késő van kedves Druzám és szempillám nehezeden, bevégzem tehát levelemet, küldve önnek s kedves nejeinek tiszteletemet.

Druzája

Gray Vilmos.

Páris, 1879. február 16-án.

Nagy izgatottságot s rémületet okoznak a lakosság között Páris környékén történt rablások és gyilkolások. Néhány nap óta e rablók annyira megsaporodtak és fölbátorodtak, hogy merényleteiket már a városban is a legnagyobb elbizakodottsággal üzik. Ugy látszik, hogy mindezen büntettek nagy része egy rendezett banda által követtetnek el.

A legelső rablás Páris alatt a Vincennesi erdőben történt, hol fűszerkereskedő-segédet, fejét tétől elvágva kocsiján meggyilkolva találták; mindjárt ezen eset után egy polgárt St. Maudé mellett (szintén a Vincennesi erdőben) botokkal félig agyonverve és késsel összeszurkálva, úgyszintén egy éltés nőt szent Ouen mellett (Páris ellenkező határán) félhoitan találtak az arra járók. Azóta a rablások száma nagyon szaporodott s majd minden éjjel történnek a város alatt, sőt a város különböző részeiben is ezekhez hasonló esetek.

A törvényhatóság és rendőrség mindent elkövetnek ugyan, hogy a tetteseket kézrekerítsék és a további rablásokat meggátolják, de még eddig minden siker nélkül, mert daczára Clément és Jakob rendőri (igen nevezetes) főnökök erélyes tevékenységének, a tetteseknek mindekkorig sikerült kezeik alól kiskamalani, az éjjeli megtámadások száma pedig szaporodott. A rablók rendszeren éjjel külvárosokban, nagyobb, kihalt tereken vagy szűk sötétebb utcákban működnek. Ketten vagy hárman vannak és gyakran egy-egy nő is van velük, fegyverül botokat és késeket használnak, mig a nő fölvigyáz, megtörténik hogy segít.

Sokan azt állítják, hogy mindezt a bonapartisták hirtelik, hogy a népet rémítsék. Meglehet hogy van valami túlzás, de tagadhatlan az, hogy e hírek legnagyobb része való.

A hírlapok mai számában olvasható, hogy a rendőri főparancsnok (préfet de police) magához rendelte minden városrész rendőrfőnökét (commissaires de police), velők tanácskozándó az éjjeli megtámadások (attaques nocturnes) felett, melyekkel az egész sajtó annyira foglalkozik, és hogy velők ezen ügyben újabb rendeleteket közöljön.

Gray Vilmos.

Mi történt a színházban?

Rosen Gyulának négy felvonásos vigjátéka „Nagyzás hóbertja“, mely szombaton adatott elő, élénk megfigyelésről tanúskodik. A gőzerő és vilányfolyam korában nem csoda, ha az emberi vágyak is kelleténél inkább felduzzadnak, s a nagyvágyás a józan mérsékletet elnyomja. Ringheim bankár (Tóth Soma) diplomatának képzelet magát, s miért ne? ha Jetteles és Feiteles, Mokány Bercei és urambátyáimék politizálhatnak, miért ne tehetné ezt egy bankár is? neje Eugénie (Némethyné) született grófnő, s azért neki az ember a bárónál kezdődik, a többi csak olyan bete noire, a mely nem érdemi meg leányait, sem Bertát (Serédi P. Lina), sem Terézt (Femesváryné). Konrád (Némethy Cornélia) verseket ír, azokat kinyomatja, jóllehet nem érdemlik meg, dr. Ander (Abonyi) e tréfát kelleténél komolyabban veszi, s bírálatot ír a versekről a széptan szabályait és elveit tartva szem előtt, s a kedvezőtlen ítélet miatt a 16 éves poétától párbajra szólíttatik fel. De a párbaj ellenkezik a széptan szabályaival, s a doctor kijelenti, hogy ő elveinél fogva ily kihívásnak nem engedhet.

*) E leveleket a czimzett szívességéből közölhetjük.

Irjon az úrfi jobb verseket, s a bírálat is kedvező lesz; rossz verseket párbajjal nem lehet megjavítani, s az aesthetika szabályain durva erőszakkal változtatást tenni nem lehet. Cornélius, Ander szolgálja (Kövesy), olyan, mint gazdája, imádja az ó-classicusokat, s ezen tiszteletének lépten-nyomon jelét adja. Ezek a nagyzók a két leány kivételével, a ki józan és szerény; ellenük küzd Ringheim Mari (Cséki Lina) vezérlete alatt a két leány, az ép oly eszes, mint értelmes Konrád, a ki maga is beválik fővezérnek, többé kevésbé öntudatlanul Henrik (Haray) és Lauter (Pesti). A gyógyulás tökéletesen sikerül, s a grófnő a kijózanodott bankár erőszakoskodó fellépése folytán beleegyez, hogy Berta Anderhez, Teréz Henrikhez menjen nőül. Valler, Konrád atyja, (O. Völgyi) és neje Anna (Harayné) nem okvetetlenül szükséges a darabban, de az anyai szeretet nagyzása miatt beleillik abba. Az előadás jó volt, s Tóth Soma, Abonyi, Serédi P. Lina, Némethy Cornélia érdemlett tapsban s többszöri kihívásban részesült.

Csepreghy Ferencz újabb népszinművéről „A piros bugyelláris“-ról sajtóságot véletlen miatt mind- eddig nem volt alkalmunk szólani. A közönség a darabot s a benne előforduló dalokat már töröl-hegyre ismeri, s így már most felesleges vele bővebben foglalkozni. Abonyi Török Mihály igen jó alakítás volt, Várady őrmestere katonásabb lehetett volna, Némethy káplárja jó volt, Tóth Soma, mint Hájás Muki, O. Völgyi, mint Pennás Muki, megfelelően játszotta a legyeskedő torkos vénülöket, Kövesy, mint Kósza Gyurka, a leleményes parasztleány szerepében életvidorabb lehetett volna. Abonyiné, mint Zsófi, a figyelem fegyűpontja volt és maradt s az ép oly jó szívé, mint egyenes lelkű és eszes menyecskét megnyerő modorban játszotta. Haray, Cséki Lina és Némethy Cornélia kis szerepét kellően betölté.

Kedden Nestroy bohózata „Lumpaci Vagabundus“ nagy tetszés közben adatott elő; csütörtökön „Nagyzás hóbortja“ ismételtetett. Közönség ezen előadásokon csak kevés volt.

ÚJDONSÁGOK.

— **Városunk törvényhatósági bizottságának** f. évi február 22-én tartott közgyűlésében a polgármesteri rendes havi jelentés után Szeless József biz. tag indítványozá, hogy miután Ő Felségeik, a magyar király és királyné ez év ápril havában ünneplik házasságuk fennállásának negyedszázados évfordulóját; hogy e családi ünnepély valódi nemzeti ünneppé váljék, határozza el a közgyűlés, hogy ez alkalommal a maga részéről is kifejezést kíván adni Ő Felségeik iránti legmélyebb tisztelet és hódolatának. Mely indítványt a közgyűlés egyhangúlag elfogadva és magáévá téve, a kivitel módzatainak megállapítása, s ez iránti javaslatát végett a polgármester elnöke alatt egy szűkebbkörű bizottság küldetett ki, jelentése mielőbb elvárta. Ezután a folyó tárgyak intézettek el, melyek között legfontosabb s legközelebb a választó kerületeknek újonnan történt beosztása. A törvény értelmében ugyanis egy választó kerületben 600 választónál több nem lehet, az új összeírás szerint pedig az I-ső és II-ik kerületekben hatszáznál több, a III-ik és IV-ikben pedig ötszáznál is kevesebb volt a választók létszáma. Ennélfogva az I-ső kerülettől a 11-ik tized elvétetvén, a IV-ik kerülethez, a II-ik kerülettől pedig Szt.-Király pusztá a III-ik kerülethez csatoltatott, mi által a törvény rendeletének elég tétetett. Az üresedésben levő számtiszti állásra a megejtett kijelölés alapján Bfvi Kiss Béla lett megválasztva, kinek helyére a jövő közgyűlésig ideiglenesen Zabolai Károly lett főispán úr ő méltósága által kinevezve. A bagatell-bíróság mellé rendszeresített végrehajtói állásra pedig Péntek József lett megválasztva.

— **I-ső és III-ik kerületi választó polgártársainkat** figyelmeztetjük a f. évi márczius 2-án azaz most Vasárnap megejtendő bizottsági pótválasztásra. A nevezett kerületekben ugyanis két bizottsági tag elhalálozván, azok helyeinek betöltése végett a pótválasztás márczius 2-ra tüzetett ki, és pedig az I-ső kerület választást az Iparegyet helyiségében, a III-ik pedig a Ladányi-háznál. Felhívjuk t. polgártársainkat, hogy e választáson minél tömegesebben részt venni polgári kötelességüknek ismerjék, s ne azt tekintsék, hogy csak két bizottsági tag megválasztásáról van szó, hanem azért kövessenek el mindent, hogy jelöltjeinket annál biztosabban megválaszthassuk. Pártunk központi bizottságának kijelölése különben is oly egyénekre esett, kik a mellett hogy bizalmunkat teljesen bírják, a feladatukkal járó becsületesség, tiszta jellem s értelmiség által is megérdemlik a megválasztást. Kijelöltettek ugyanis: az I-ső kerületben Györffy Balázs ügyvéd, a III-ikban pedig Tóth Gergely gazdálkodó. Együttal e helyen is megjegyezzük, az I-ső kerülettől a 11-ik tized elvétetvén, ezúttal már csak a 2-ik és 3-ik tized választó polgárai bírnak e kerületben szavazati joggal; a III-ik kerület pedig Szt.-Király pusztá választói-

val szaporodott. A választás reggeli 8 órától esti 6 óráig tart.

— **A szinpartoló-köri bál**, mely az Olvasókör helyiségében tartatott meg, kelleténél kevesebb pártfogásban részesült. Ez azonban a jó kedvet nem zavarta, s a kik megjelentek, bizonyára szívesen emlékeznek vissza azon néhány órára, melyet e bálon töltöttek el, férfiak és nők egyaránt. Kecskemét szépeinek színét javát legnagyobb részben ott találtuk rangi, rendi és felekezeti különbség nélkül, s azért vajmi nehéz eldönteni ki volt a legszebb? Ott voltak: Abonyiné Kovács Ella, Cséki Lina, Dömötör Gizella, Hacker Lajosné, Hacker nővérek, Hirsch Mathild, Kecskeméthy Bertha, Kiss Juliska, Kovács Viki, Némethy Cornélia, Pataky Ida, Piffkó Lina, Révay Erzsike, Schwarcz Flóra, Szeless Józsefné, Tóth Paulina és Zöld Amália (Csurgóról). A társaság együtt maradt, míg a jó kedv tartott, s ez reggelig nem fogyott el.

— **Leitschaft Károlyné** szül. tötöri Tötöry Anna úrnő, az itteni kir. törvényszék köztisztviselőben álló ülnökének neje, mult hó 26-án reggeli 1/2 órákor, életének 57-ik, boldog házasságának 25-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogult hült tetemei folyó hó 27-én délelőtti 9 órákor a reform. egyház szertartása szerint a háznál tartott ima után a harasztosi (Torda-Aranyosmegye Erdélyben) családi sírboltba örök nyugalomra elszállították. Béke hamvaira!

— **A jótékony Nőegyletnek** február 26-ikán tartott választmányi ülésében, a tisztújításra vonatkozó intézkedni valók tárgyalatván, elnök méltóságos Horváth Döméné úrnő hivatkozva gyengélkedő egészségére, azon óhaját fejezte ki, hogy az egylet elnöksége másra ruháztatnék: miért is fölhitva a választmányt új elnök választásáról gondoskodni. A jótékony Nőegylet 9 évi fennállása óta vagyoniilag is megizmosodva, megérdemli, hogy a szép nőnem által nagy érdeklődéssel fölkarolva újból a legérdemesebb kezekre bízassék.

— **Az Olvasókörben** márczius 15-ikén diszes közvacsora fog tartatni.

— **Színházi hírekben** nem vagyunk egészen szegények. Felekyné Munkácsy Flóra vendégjátékai, melyek szombaton kezdődtek meg, e hét első felét igénybe fogják venni. Az országos híri drámai művész előadásait annál is inkább ajánljuk a közönség figyelmébe, mert ezen előadások látogatottsága lesz próbaköve annak, ha számolhat-e még Kecskeméten a művészet pártfogásra és elismerésre, vagy merő phrasis-e, midőn intelligentiánkról oly kérkedve beszélünk? Azért ezen előadásokat mint különösen nagy jelentőséggel bírókat, s e mellett műélvezetben is gazdagokat, kötelességünk feltétlenül pártolni. Szintársulatunk hír szerint e bérlet leteltével már Czeglédre költözik, s ez egy okkal több minőségben venni ki évi szükségletünket abból, a miből eddig csak a mennyiségre tekintettünk.

— **Jámbor Pálné** háza a szolnoki-útczában hétfőn éjjel ismeretlen módon kigyulladt, s egészen leégett. A tüzoltók, minthogy nem voltak lovak kéznél, csak későn érkeztek meg, s így megmen-teni semmit sem lehetett. A fedélzet be is szakadt egy helyen.

— **Bőjti estélyek.** A helyi állami főreáltanoda tanári kara elhatározta, hogy a nagy bőjt tartama alatt hetenként két népszerű felolvasásokat tartand a nagyérdemű közönség minden rangú és rendű osztályának tanulságos mulattatására. A felolvasások sorát Hanusz István tanár úr kezdi meg a „Hol jobb lakni?“ című felolvasással szombaton márczius hó 8-án délután 5—6 óráig az intézet vegytani termében. Ezt követi még 6 előadás, melyeknek címét és tárgysorozatát hétről-hétre fogjuk közölni a nagyérdemű közönséggel. Addig is ajánljuk e fölolvasásokat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

— **A szinpartoló-kör** febr. 22-iki táncestélye alkalmával felülfizettek: Goldberger és Pollák urak 2 frt., Bereczky Jenő úr és neje 3 frt., Pápay Sándor úr 2 frt., Sággy Mihály úr 1 frt., Tóth József úr 50 kr., Kiss Aladár úr 1 frt. 50 kr., Kiss Mihályné úrnő 1 frt., N. N. 50 kr., Resch Márton úr 2 frt., N. N. 50 kr., Héjjas Lajos úr 1 frt. 50 kr., Wittmann Károly úr 2 frt., W. H. úr 1 frt., N. N. 1 frt., Katona Zsigmond úr 1 frt., Witz Ede úr 3 frt., Schwarcz Gusztáv úr 2 frt., N. N. 50 kr., Szegedi György úr 1 frt. 80 kr., dr. Bagi Béla úr 1 frt., Hacker Lajos úr 1 frt., dr. Réthy Mór úr 2 frt., ifj. Bagi László úr 2 frt. Bleyer László, Goldberger és Pollák s Wittmann Károly urak ezen felül jegyeket is árúsítottak el.

— **A kecskeméti állami főreáltanodában** Virányi Ignác tanár elnök vezetése alatt önképző-kör alakult. Február 24-én tartott alakuló gyűlésen a tisztikar következőkép alakított meg: elnök: Zinner Béla VIII., titkár: Szvaton József VIII., főjegyző: Jaloneczky Victor VIII., aljegyzők: Bencsik Sándor és Rothfeld Albert VII., pénztárnok: Joanovits Antal VIII., könyvtárnok: Galandauer Ede VII., választmányi tagok: Kohn Lajos VIII., Fischer Géza és Strasser Gyula VII. o. t.

— **A „Korcsoalyzó-társaság“** márczius 2-ikán d. u. 2 órákor a főiskola első emeleti nagytermében közgyűlést tartand, tárgyai lesznek: a pénztári számadás előterjesztése, és ezzel kapcsolatban a beszerzett eszközök és a még fennmaradt pénzösszeg felőli intézkedések, továbbá a jövő évi korcsolya-évradra megalakulandó rendszeres korcsolyázó-egylet felállítására ügybeni javaslatok és indítványok elintézési stb.

— **A nagy-körösi népbanknak** az 1878-ik évről szóló kimutatása szerint 6-ik évi pénztári forgalma 1,709,489 frt. 25 kr., mérleg-számlája 531,565 frt. 86 kr., nyereség- és veszteség-számlája 43,329 frt. 74 kr. összeget tüntet fel. Pénztárkészlete 13,329 frt. 94 kr., nyereség-egyenlege 11,262 frt. 41 kr., melyből 876 frt. 21 kr. a tartaléktökhöz csatoltatott, 1792 frt. 30 kr. jutalékokra fizettetett ki, 1094 frt. a rendelkezési alapra fordított, s 7500 frt. a részvényeseknek szelvényeikért fizettetett ki. A részvényesek befizetett tőkéje 15%-ot jövedelmezett.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

— **Tettyey Nándor és Társa** könyvkereskedésében Budapesten megjelent „A közelmúlt titkaiból“ című munka második és zár füzet (A muzsika interventiótól a dunai conföderatióig). E nagyérdemű a keleti kérdés fejtegetésével foglalkozó röpiratra, melynek minden során meg-tetszik a széles látkörű politikus, már az első füzet megjelenésekor figyelmeztettük olvasóinkat, s itt, habár egyben-másban eltalálnak is térti nézeteink, újól a legmelegebben ajánljuk. Ideje volna már, hogy a sok nagyhangú de semmit sem mondó vezércikk helyett, tartalmas adatokon alapuló értekezletek olvasásával töltjük időnket. A ki e füzetkéket nem ismeri, az a keleti kérdésnél Magyarországon nem igényelhet meghallgatást, s csak magát ámitja, s másokat vezet tóvútra, ha politikai ismereteit csupán a napi lapokból meríti. A füzet ára 40 kr.

— **Megjelent a „Századok“** februári füzet. Tartalmazza dr. Pauler Gyulának „Szent István és alkotmánya“ című székfoglalójából a második közleményt. Ezen különösen a megye-rendszer fejlődésével foglalkozó cikk a hazai jogtörténet tanulmányozóinak figyelmét annál is inkább megkapja, mert az értekező a megyék keletkezését történeti érzékkel és felfogással nem törvényhozói intézkedésnek, hanem szükségképen beállott szerves fejleményként mutatja be. Várak körül keletkeztek a várak megyei különféle helyeken és időkben, élükön vármegye ispánokkal, s e vármegyéktől különböztek a nemesi megyék, melyek lassanként az előbbi, az állami jóságoknak alapját képező vármegyékbe olvadtak be. Értekező az e téren Szalay, Horváth, Botka, Hajnik, Salamon által megteremtett irodalom felhasználásával a megyei szervezetet sok tekintetben egészen új színben tünteti fel. Dr. Fraknoi Vilmosnak „A Martinovics-féle összeesküvés“ című tanulmányából az ötödik közlemény a füzet második cikke. Dr. Ortway Tivadar Pesty Frigyes „A szörényi bánáság“ című művét bírálja, Dr. Marczali Henrik Anonymusra vonatkozólag tesz figyelemre méltó megjegyzéseket, Dr. Lipp Vilmos adalékkal járul a régi magyar könyvtárhoz. A füzetet a szokásos tárcza rekeszti be.

— **Weiszmann testvérek** Budapesten Sebestyén Gyula szerkesztése alatt „Világ történet“ cím alatt eshetőleg hat kötetre terjedő művet adnak ki, mely havonként két-két füzetben fog megjelenni. Az előttünk fekvő két füzet az őskorral foglalkozik (történet előtti idő), s a keleten alakult első államok történetét Egyiptom földrajzi ismertetésével kezdi meg. A különálló és a szöveg közé nyomott rajzok az előadást érthetőbbé és világosabbá teszik. A műről érdemleges ítéletet most még nem mondhatunk, s habár az alig lesz minden tekintetben kielégítő műnek mondható, mint Bajza József tökéletlenül maradt műve utáni első komoly kísérletet pártolandónak tartjuk. Egy-egy füzet ára 30 kr.

— **A „Figyelő“** februári füzetében Bayer Ferencz tanulmányát hozza Czuczor Gergelyről; továbbá Jakab Elektől „Könyv- és kéziratáraink, s irodalom történetünk“ című cikket hoz, mely a valóban aggasztó mérvben terjedő irodalmi pajtáskodást róva meg éttér az Akadémia kéziratgyűjteménye részben elhanyagolt, részben rendezett állapotának ismertetésére. Kőrösy László Berzsenyi életrajzát folytatja, Jakab Ödön Kazinczy classicismusáról ír, Dr. Jancsó Benedek pedig tévedésnek mondja azon újabban még a külföld előtt is erősített állítást, mintha Janus Pannonius irta volna az első magyar grammatikát. Abafi Lajos „Kazinczy Ferencz és Edes Gergely“ s „Magyar írók élete“ című cikket folytatja. Szinnyei József repertoriuma zárja be az érdekes füzetet.

— **Megjelent a „Természettudományi Közlöny“** folyó évi január havi füzet. Első helyen dr. Herman Ottó értekezik „Az állatélet, mint

